

M

Lillkyro, Tervajoki, den 12 - 18 juli 1931.

Mitt arbete här inledde jag med en undersökning av röset n:o 69 (Nationalmuseums karta) på Karpinmäki, Jaakko Mansikkamäkis hemmans mark.

Detta röse var i det närmaste oskadat, om man undantar en stengårdsgård, som i vinkel sträckte sig över östra delen av detsamma, och som tydligen blivit byggd av stenar, tagna från röset. Stenmuren fortsätter även utanför röset till det strax invid liggande kumlet n:o 68, men är på denna sträcka mycket låg och smal.

Röset saknade växttäckning; endast några unga aspar hade funnit fäste mellan stenarna. Till formen var det nästan runt (14 & 13,5 m i diam.) och ganska högt samt uppbyggt av stora, delvis mycket stora, block, mellan och på vilka mindre stenar blivit lagda. Rösets högsta del, som kröntes av en nästan pyramidformig sten av 3 - 4 mansbördors storlek, befann sig icke i dess centrum utan något mot östra sidan. ~~Stax~~ sydost om nämnda sten blottades vid undersökningen det största blocket i röset och troligen det enda, som ej blivit släpat dit. Omkring detta block hade andra något mindre blivit uppstaplade. I närheten av detsamma anträffades några obrända djurben. Käkbenstycket med de väl bibehållna tänderna låg under en stor sten 3 - 4 cm nere i jorden; de övriga hittades på ett något större djup.

De stenar, med vilka rösets gränser markerats, voro över huvud ganska stora och hade blivit lagda med särskild omsorg, i synnerhet vid rösets södra och västra kant. Innanför dessa kantstenar lågo stenarna i 2 - 4 lager, utom i rösets norra del, vilken vid grävningen visade sig vara djupast, och där stenarna - merendels av mindre storlek - hade lagts i 6 - 7

lager. Dock voro även här, liksom i övriga delar av röset, bottenstenarna av betydande storlek.

Brända ben anträffades blott på två ställen, invid fyndet n:o 1 och omkring fyndet n:o 2. De sträckte sig till ett djup av 15 - 20 cm ned i jorden. På fyndplatserna observerades även något litet sot; spår av sådant anträffades likaså på ett par ställen strax innanför kantstenarna i rösets södra del. För övrigt kunde ^{någon}/särskild kulturjord icke upptäckas. Bottenstenarna lågo inbäddade i naturjorden. - På grund av den mycket obetydliga sotmängden och då endast några enstaka mindre kolstycken anträffades, medan skörbrända stenar alldeles saknades, är det tydligt, att bålet för likbränningen ej varit anlagt på själva platsen för kumlet.

Såsom ovan framhållits innehöll röset mycket stora block och beredde på grund härav icke ringa svårigheter vid undersökningen. Ett par tre av bottenstenarna voro av så betydande dimensioner och så djupt nedsänkta i jorden, att de, trots den stora arbetsstyrka som användes, icke kunde förflyttas ur sitt läge, varför grävning måste utföras blott omkring desamma. Som anmärkningsvärt må antecknas, att block av flere tusen kg:s vikt hade blivit vältrade till rösets högsta del, där de vilade på andra lika mäktiga block (se fotografi).

F y n d:

1) 2 st. små något skadade, cirkelrunda, hålförsedda benföremål (kanppar?),

2) del av en enkelt ornerad hals- eller armring av brons (uträtad),

järnfragment, några stycken klinler, brända ben, obrända d:o

Bilagor: en karta, 2 fotografier.

Den följande undersökningen i Tervajoki gällde röset n:o 119, Koppelomäki, Juho Panulas hemmans mark.

Detta röse var i det närmaste runt, 11 x 11,5 m. i diam., beläget på en liten kulle, kant i kant med det av mig sommaren 1929 undersökta röset n:o 118, som innehöll ett ganska rikt gravgods. Av det låga röset framträdde egentligen blott kantstenarna tydligt; inne i röset höjde sig endast en och annan sten obetydligt över markytan. Bland dessa dominerade två, nära till varandra, ej fullt i rösets centrum liggande något större stenar. Norr om dessa syntes en av skattsökare grävd grop, ej fullt 2 m i diam. och 0,6 m djup. Vid östra kanten av röset fanns en större jordfast sten och en annan mindre dylik vid den västra. Kantstenarna voro tämligen glest lagda och ganska stora.

Vid grävningen visade det sig, att röset, särskilt i sina södra, västra och norra delar, blivit täckt med ett lager av backgrus, växlande i tjocklek från 10 till 15 cm. Under denna jordbetäckning lågo stenarna i 3 - 4 lager i rösets södra del, men i blott 2 lager i dess norra, där de utgjordes av ganska stora block, mellan vilka mindre stenar och grus fyllts. Kring de två ovan nämnda söder om skattgrävargropen belägna större blocken voro stenarna mindre och lagda i 5 - 6 lager; här blottades även under ett jordtäcke av 8 - 10 cm:s djup en till de två blocken gränsande, möjligen jordfast, större sten. På sydöstra sidan av denna anträffades några järnbitar och ganska sparsamt med brända ben; på den västra sidan åter några klinlerstycken. Några få brända benskärvor lågo även i bottenjorden ett stycke innanför kanten i rösets södra del. Däremot syntes intet tecken till kulturjord på den plats, där holken till spjutspetsen hittades. Den låg i naturjorden mellan bottenstenarna på c:a 40 cm:s djup.

På grund av frånvaron av såväl skörbrända stenar som sot och i det närmaste även av kol¹⁾ har likbränningsbålet

1) Under moss- och bärristäckets på röset anträffades ställvis ganska ymnigt med kol, troligen härrörande från någon skogsbrand, men endast några få kolstycken hittades nere i bottenjorden på västra sidan av skattgrävaregropen.

ej varit anlagt på det ställe, där röset uppbyggts.

F y n d:

- 1) holken till en spjutspets,
järnbitar, litet klinler, obetydligt brända ben
d:o obrända.

Bilagor: karta & fotografi.

Vörå i augusti 1931.

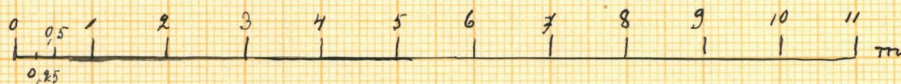
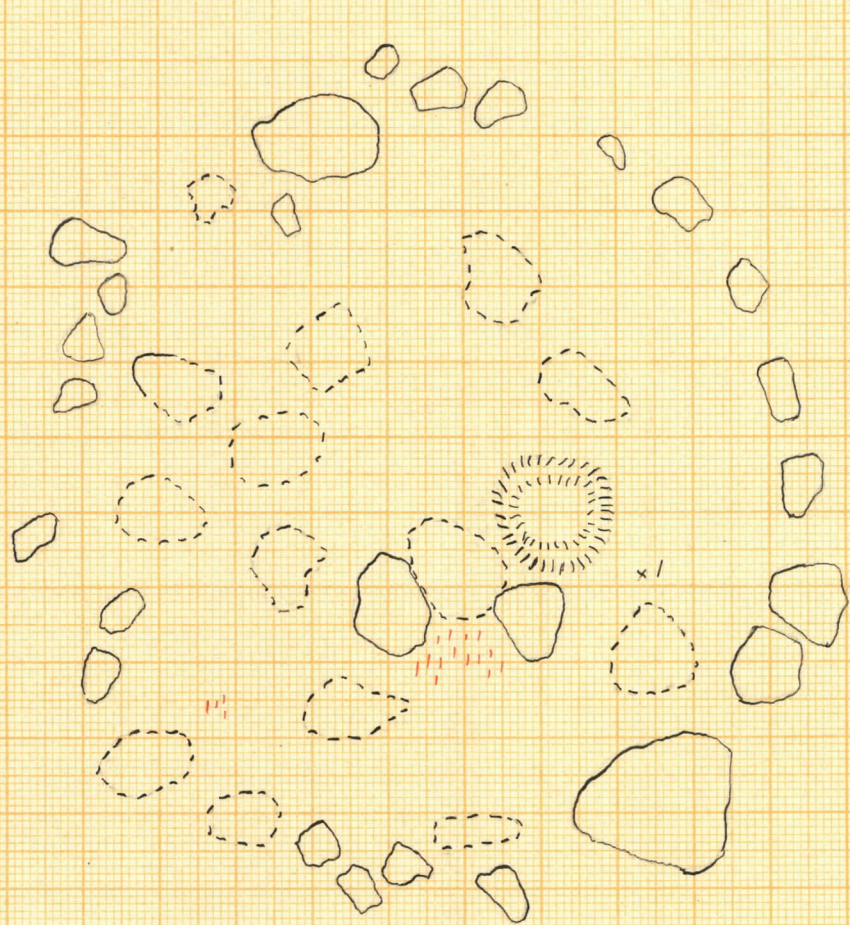
Jacob Tegengren.

LILLKYRO

Tervajoki

Koppelomäki

Röse n:o 119

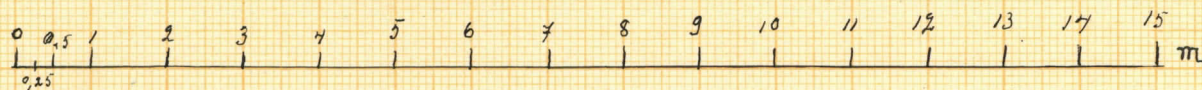
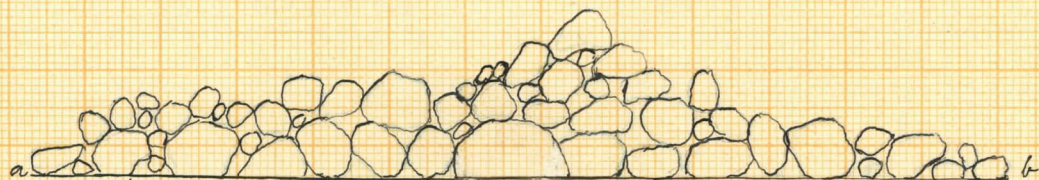
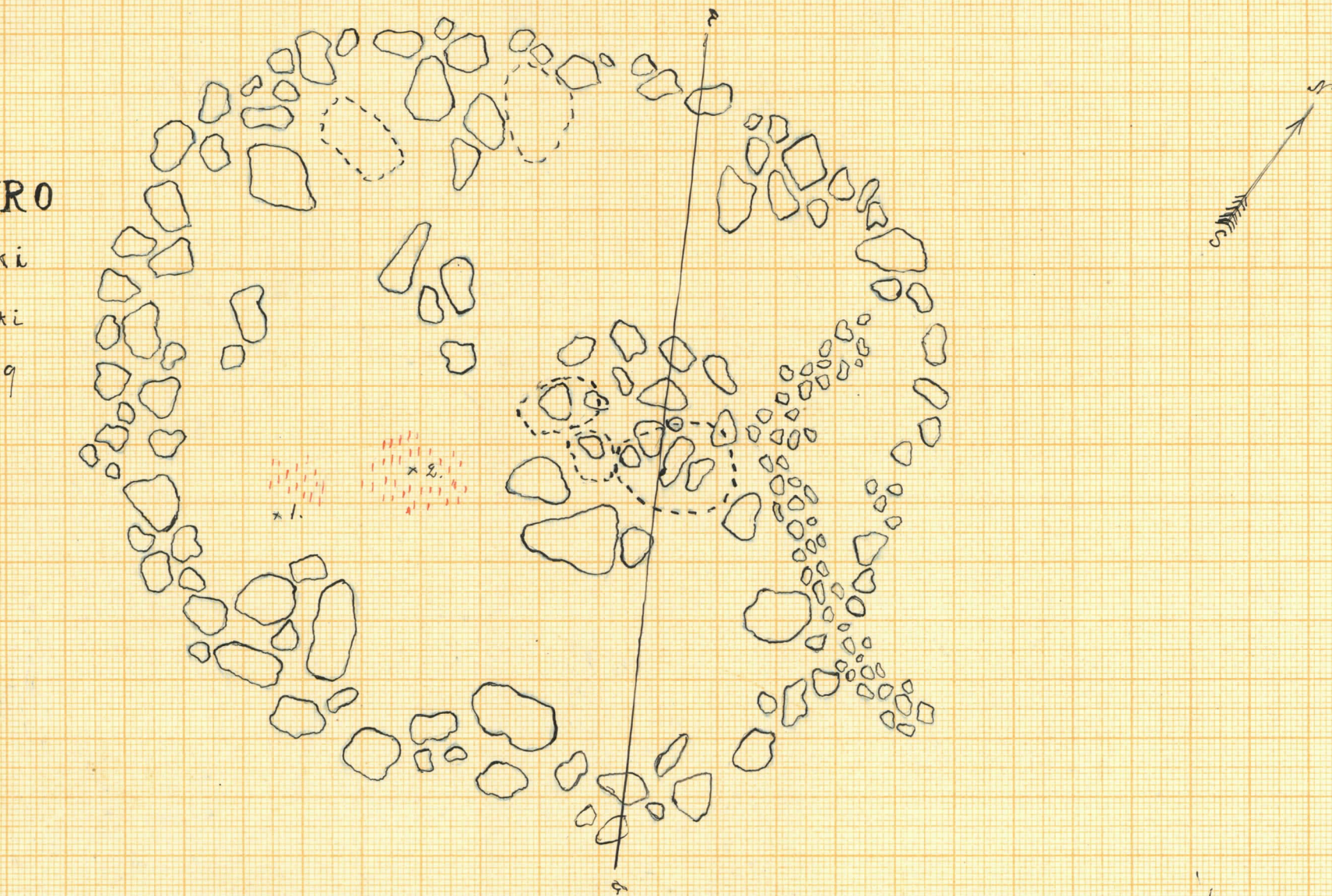
Jacob Tegenren 1931

LILLKYRO

Tervajoki

Karpinmäki

Röse n:o 69

Jacob Tegengren 1931

Röytkiö n:o 69 Vähäkyrön Terrajoen kylän
Karpinmäellä. Tutkinut v. 1931 Jac. Tegengren.
(HM 9385)

Kuva otettu ennen kaivautta.

Sama röytkiö. "Tvärsnitt av rösets centrala del med de
stora blocken. I bakgrunden till höger (under byggnaden) syns röset
n:o 68."

Röytkiö n:o 119 Vä hä kyrön Tervajoen Koppelomäellä.
Tutkinut v. 1931 Jacob Tegengren. (HM 9385). "Bild en ottydlig
på grund av dålig belysning och emedan röset var till stor del jordhöljt."

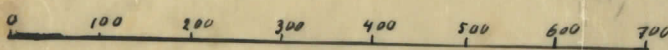
TERVAJOKI

Kartta n:o 2.

- Ej kelvää (punnittu) / Pärkkilä
N:o 1	Laaminki	N:o 7	Häkälä
N:o 2	Näkkylä	N:o 8	Pulla
N:o 3	Heikkilä	N:o 9	Panula
N:o 4	Hempus	N:o 10	Thööppi
N:o 5	Erkkilä	N:o 11	Raukko
N:o 6	Pärkkälä	N:o 12	Lammi

Antajampi (punn.)
 Suro Kie-Ruukkila
 Turo ja tuon Sengus
 Antajampi, Pärkkilä
 Luro Suro

7, Kuro Habala
 8, Suro Kie-Ruukkila
 9, Mikko Panula
 10, Suro Kie-Ruukkila
 11, Antajampi, Pärkkilä
 12, Antajampi, Pärkkilä

55-128

Jacob Teyengranin kesällä 1929 tekemät korjaukset Tervajoen muinaistieteelliseen karttaan. Viheriäiset kehät merkitsevät rökkiötä, jotta ei ole merkitty karttaan.

Vitaboskan
 Lemmer